

NORDLANDSFORSKNING
NORDLAND RESEARCH INSTITUTE

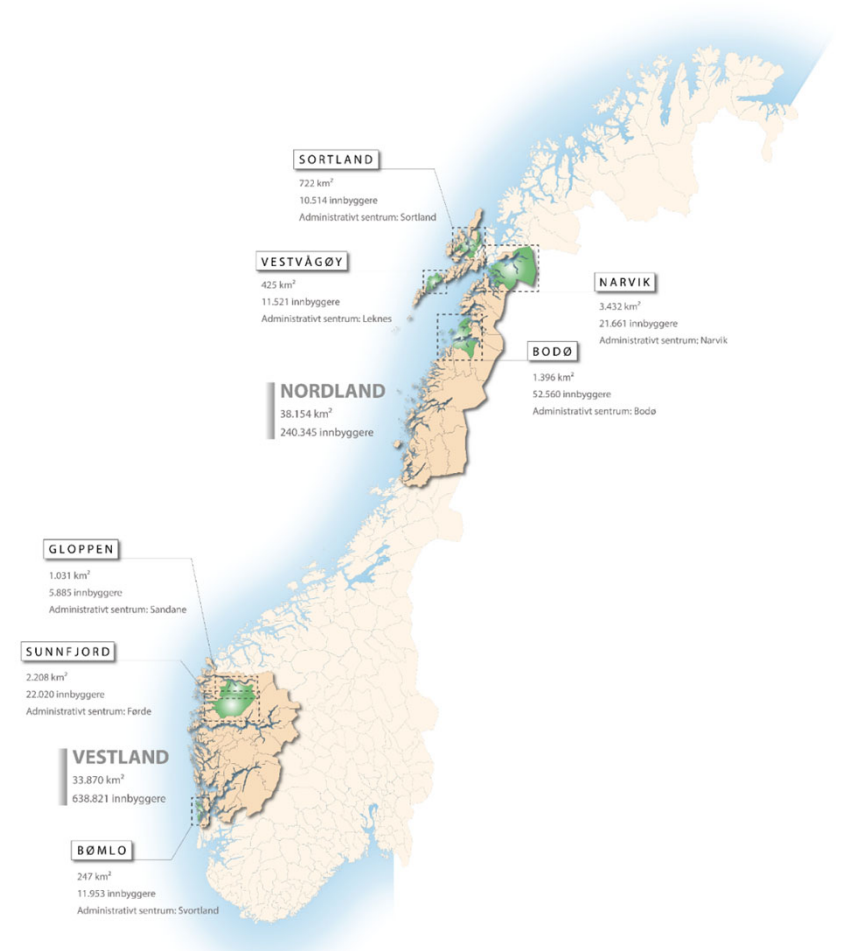
Field of goals: Fra mål til mening til handling.

Aase Kristine Lundberg, seniorforsker og prosjektleder
Temadag – planforskning KDD
03.05.2023

Kort om Field of goals (FOG)

- Co-production and implementation of the Sustainable Development Goals in regional and local planning
- Finansierte av Norges forskningsråd, DEMOS
- Samarbeidsprosjekt med 23 samarbeidspartnere fra forskning, offentlig forvaltning og frivillig sektor
 - 7 kommuner
 - 2 fylkeskommuner, 2 statsforvaltere
 - Referansegruppe
 - Forskningsaktører
- Prosjektperiode: 2020-2023
- Budsjett: 11 millioner – 20% egenfinansiering

Prosjektets mål

1. Vurdere tidligere og pågående arbeidet med bærekraftig utvikling i planlegging i to norske regioner (Nordland og Vestland)
2. Utvikle metodikk for lokalisering av bærekraftsmål ved hjelp av scenarier og systemmodeller
3. Teste ut disse metodene i konkrete planprosesser og gi politikk anbefalinger basert på disse
4. Integre bærekraftsmålene i relevante studieprogram ved fire planutdanninger
5. Styrke arbeidet med bærekraftsmålene i lokal og regional planlegging gjennom samskaping og sosiale læringsprosesser
6. Delta i den offentlige debatten om hvordan Norge kan bidra til å nå bærekraftsmålene

Nytte og relevans for lokal og regional planlegging

- Kunnskap om forutsetningene og utfordringene for at bærekraftsmålene skal ha nytteverdi og endringskraft i lokal og regional planlegging
- Kunnskap om erfaringer fra ulike planprosesser, tilnærminger og metoder som har vært brukt for å relatere bærekraftsmålene til planlegging
- Kunnskap om betydningen av den nasjonal tilnærmingen til bærekraftsmålene for den lokale og regionale forståelsen og innsatsen
- Kunnskap om hvordan det regionale nivåets veiledningskompetanse på bærekraftsmålene kan styrkes, slik etterlyst av kommuner

Foto: Karoline O.A. Pettersen

Bærekraftsmålene i Norge

- **2015-2018:** Fra sterkt fokus på global fattigdomsbekjempelse til en erkjennelse av at bærekraftsmålene også påvirker norsk politikk.
- **2019:** En del av de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging.
- **2020:** Kommunal- og moderniseringsdepartementet ble gitt ansvaret for å koordinere den nasjonale oppfølgingen av bærekraftsmålene
- **2021:** Nasjonal handlingsplan for bærekraftsmålene
 - «Bærekraftsmålene er en ny og helhetlig tilnærming til utvikling (...) Skal bærekraftsmålene nås, kreves det nasjonal innsats og et bredt tilfang av ressurser. Alle land må ta eierskap til sine utfordringer og prioritere sine ressurser.»
 - «Regionale og lokale myndigheter har et særskilt ansvar i oppfølgingen av 2030-agendaen. Ifølge FN kan to tredjedeler av delmålene kun nås gjennom lokal innsats.»
- **2023:** Nye nasjonale forventninger til regional og lokal planlegging – en tydeliggjøring av utfordringene og innholdet?

Meld. St. 40

(2020–2021)

Melding til Stortinget

Mål med mening

Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030

“Lost in translation”

- Lokale myndigheter gitt en sentral rolle for å få til bærekraftig transformasjon (intet mindre!)
- Nasjonale forventninger (+ pbl.) har igangsatt masse arbeid lokalt – styringssignalet er oppfattet
- Planleggerne vil styres, staten vil være partner
- Lener seg på mekanismene som uttrykkes i mål 17 - men problematisk å basere implementering bare på mer og bedre samarbeid
- Selektiv tilnærming og stiavhengighet
- Fare for at endringsagendaen til grunn for bærekraftsmålene blir borte

Foto: Karoline O.A. Pettersen

Bærekraftsindikatorer: hva skal (og kan) måles og hvordan?

- Komplementere taksonomi og annet pågående indikatorarbeid
- Et behov for hjelp til å unngå silotenkning og sette bærekraftsmålene sammen til en helhet?
- Hvordan utnytte synergier og håndtere målkonflikter?
- Vi utvikler en kombinasjon av metoder, indikatorer, sjekklister og veiledere

Foto: Karoline O.A. Pettersen

Fremdrift og aktivitet i FOG

- **WP1: Kartlegging av tidligere erfaringer**
 - Rapport som oppsummerer erfaringer fra LA21 og bærekraft i planlegging
 - Artikkel: «Mye styr, lite styring? Implementering av FNs bærekraftsmål i samfunns- og arealplanlegging» Fjordantologien 2022
- **WP2: Utvikling av verktøy: Veikart, scenarier og indikatorer**
 - Regionale scenarier for Vestland og Nordland (rapport)
 - Utvikling av database for helhetlig vurdering av ulike indikatorer per delmål
- **WP3: Praktisk arbeid med bærekraftsmålene i planlegging**
 - FOG-lunsjer: læringsnettverk og erfaringsutveksling
 - Lokale scenarieworkshoper (2022)
 - «Kommunen på miljødugnad: FNs bærekraftsmål som rammeverk for regional og lokal planlegging» i Miljøplanlegging (2022)
 - «Goals à la Carte: selective translation of the SDGs in strategic municipal planning in Norway»
- **WP4: Integrasjon av bærekraftsmålene i planutdanning**
 - Utdanningsmoduler til ulike planutdanninger
 - Masteroppgaver: Indre Østfold, Bømlo, Vestfold og Telemark fylkeskommune
- **WP5: Bidrag til den offentlige debatten**
 - Formidling: podkast, informasjonsfilmer, høringsuttalelser, foredrag og avisinnlegg.
 - Digital verktøykasse

Formidling fra prosjektet

- 65 presentasjoner og innlegg (kommuner, fylkeskommuner, KS, KDD, fagforeninger, interesseorganisasjoner, statsforvaltere, univeriteter osv.). Fordelt på 2023: 6, 2022: 16, 2021: 26 og 2020: 17
- Bidratt til [Miljødirektoratets klimapodkast](#) og [webinar](#), samt Veiviseren.no sine filmer om bærekraftsmålene i planlegging
- Arrangert en sesjon på Day Zero, SDG-konferansen i 2021 ved UiB og deltatt med presentasjoner på to vitenskapelige konferanser
- To rapporter
 - Tidligere bruk av og erfaringer med bærekraftsindikatorer, samt LA21-posessen i Norge (Calo Aall, 2021)
 - Regionale scenarier for Vestland og Nordland (Bjørn Vidar Vangelsten m.fl. 2021)
- Tre fagfelleverderte artikler:
 - Torbjørn Selseng, Kristin Linnerud og Erling Holden (2022). Unpacking democracy: The effects of different democratic qualities on climate change performance over time. Environmental Science & Policy. <https://doi.org/10.1016/j.envsci.2021.12.009>.
 - Mathis Reinart, Kyrre Groven og Aase Kristine Lundberg (2022). Mye styr, lite styring? Implementering av FNs bærekraftsmål i planlegging. Fjordantologien 2022.
 - Mathias Brynildsen Reinart & Aase Kristine Lundberg (2023) Goals à la carte: selective translation of the Sustainable Development Goals in strategic municipal planning in Norway, Journal of Environmental Planning and Management, DOI: 10.1080/09640568.2023.2191816
- Et bokkapittel i en lærebok om miljøplanlegging:
 - Mathias Reinart, Aase Kristine Lundberg og Marte Lange Vik (2022). Kommunene på miljødugnad: FNs bærekraftsmål som rammeverk for regional og lokal planlegging. I Miljøplanlegging.

Planer fremover

- Workshop med administrativ ledelse og politikere i utvalgte kommuner – bærekraftsmålene inn i neste planperiode
- Oppsummere erfaringene fra de sju kommunen og to fylkeskommunene:
 - Hva har bærekraftsmålene bidratt til?
 - Hvilke planema og -utfordringer har fått oppmerksomhet? Hva er utelatt?
 - Hva slags endringer har det ført til (politiske prioriteringer, samarbeidsformer, planer osv.)?
 - Hvordan bidrar bærekraftsmålene til «å ta tak i vår tids største utfordringer»?
- Vurdere metodene vi har utviklet og brukt i prosjektet for å jobbe med bærekraftsmålene lokalt og regionalt
- Syntetisere erfaringer og ferdigstille rammeverket for hvordan bærekraftsmålene kan implementeres i lokal og regional planlegging.
- Invitere samarbeidspartnerne og andre til felles sluttkonferanse

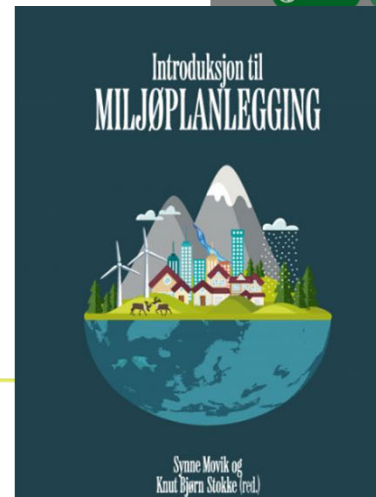
Læringspunkter så langt (suksesser og snubletråder)

- Planlegging tar tid. Det gjør også planforskning.
 - Mangel på kontinuitet blant planleggerne, begrensede ressurser og små fagmiljø
- «Mellom nærhet og distanse» - et samarbeidsprosjekt med et klart mål om å bidra til den praktiske implementeringen av bærekraftsmålene - kombinert med analytisk distanse
- Fremdriftsplan mer tilpasset plansyklusen - dekke begynnelsen av neste valgperiode
- Utfordringer knyttet til å vurdere de konkrete endringene - bærekraft for hvem og hvor?

Informasjon om og fra prosjektet

- Digital verktøykasse tilgjengelig på www.nordlandsforskning.no
 - Metodebeskrivelser
 - Erfaringer og refleksjoner fra samarbeidspartnerne
 - Publikasjoner og presentasjoner

Media

Takk for
oppmerksomheten!

akl@nforsk.no

NORDLANDSFORSKNING
NORDLAND RESEARCH INSTITUTE

Følg oss:

<https://nordlandsforskning.no/>

<http://www.facebook.com/nordlandsforskning>

<https://www.instagram.com/nforsk/>

<https://twitter.com/Nforsk>

<https://www.linkedin.com/company/nordlandsforskning>

<https://www.youtube.com/@nforsk>

